

Rapport

Datum: 23 maart 1999

Rapportnummer: 1999/116

Klacht

Op 11 augustus 1998 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van mevrouw drs. R. te Leiden, met een klacht over gedragingen van 1. de Selectiecommissie van de afdeling Huisartsopleiding bij de Rijks Universiteit Leiden en 2. de Beroepscommissie Toelatingsprocedure Huisartsopleiding van de Huisarts en Verpleeghuisarts Registratie Commissie van de KNMG. Naar deze gedragingen werd een onderzoek ingesteld. Op grond van de door verzoekster verstrekte gegevens werd de klacht als volgt geformuleerd:

1. Verzoekster klaagt over de wijze waarop zij is bejegend door de Selectiecommissie van de afdeling Huisartsopleiding bij de Rijks Universiteit Leiden. In het bijzonder klaagt zij erover dat:

- het sollicitatiegesprek van 22 oktober 1997 onzorgvuldig is geleid. Er werden onnodige vragen gesteld over haar gezondheidstoestand en over haar privéleven. Relevante onderwerpen uit de gesprekspuntenlijst werden nauwelijks behandeld; - de voorzitter van de selectiecommissie tijdens het selectiegesprek zonder enige verklaring enige tijd wegging, terwijl zij, verzoekster, een vraag aan het beantwoorden was; - zij geen afdoende toelichting heeft gekregen op haar afwijzing; - de voorzitter van de selectiecommissie onjuiste en ongefundeerde uitspraken over haar heeft gedaan in een brief aan de Beroepscommissie Toelatingsprocedure Huisartsopleiding van de KNMG.

2. Daarnaast klaagt verzoekster over de wijze waarop de Beroepscommissie Toelatingsprocedure Huisartsopleiding van de Huisarts en Verpleeghuisarts Registratie Commissie van de KNMG haar klacht over de selectieprocedure heeft behandeld.

BEVOEGDHEID De regeling van de opleiding (met inbegrip van de toelating tot de opleiding) en de registratie van huisartsen is in handen gelegd van de krachtens privaatrecht ingestelde Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst (KNMG), een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid. De desbetreffende regelgeving is neergelegd in de statuten en reglementen van (organen van) de KNMG. Deze regelgeving is niet slechts van toepassing op leden van de KNMG, maar op een ieder die praktijk wil uitoefenen als huisarts. Ingevolge de desbetreffende regelingen zijn onder meer colleges ingesteld die bevoegd zijn om te beslissen over de individuele selectie voor de huisartsopleiding en, in beroep, over de procedure die bij een individuele selectie is gevolgd. Met deze beslissingen, die bepalend kunnen zijn voor de mogelijkheid om als huisartswerkzaam te zijn, wordt eenzijdig de rechtspositie van burgers vastgesteld. Het met succes gevolgd hebben van de huisartsopleiding is immers een voorwaarde om te kunnen worden ingeschreven in het register van erkende huisartsen van de KNMG. Inschrijving in dit register is op grond van diverse wettelijke voorschriften een vereiste om als huisarts te kunnen praktiseren. Hoewel de regelingen met betrekking tot de opleiding en registratie van huisartsen privaatrechtelijk zijn vormgegeven, betreffen zij onmiskenbaar een publieke taak die in beginsel de overheid aangaat. De overheid heeft deze taak echter overgelaten aan de KNMG en aan op grond van regelingen van de KNMG in het leven geroepen organen. De wettelijke basis voor het toekennen van de

desbetreffende bevoegdheden aan de KNMG en de hiervoor bedoelde organen is opmerkelijk smal. Deze is thans met name af te leiden uit artikel 14 van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (Wet BIG). Overigens bestaat over het overlaten van de regeling van medische specialismen aan organisaties van beroepsbeoefenaren wel maatschappelijke overeenstemming. Uit de geschiedenis van de Wet BIG blijkt dat dit overlaten ook de instemming had van de Staten-Generaal. Betrokkenheid van de overheid bij de regeling van medische specialismen komt onder meer tot uitdrukking waar voor het merendeel van de desbetreffende regelingen van organisaties van beroepsbeoefenaren (zoals de KNMG) is bepaald dat deze de goedkeuring van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport behoeven. Overigens zijn ook al vóór de inwerkingtreding van de Wet BIG de desbetreffende regelingen van de KNMG tot stand gekomen in verleg met de minister onder wie volksgezondheid ressorteert. De Nationale ombudsman is, gelet op het voorgaande, tot het oordeel gekomen dat de instanties waarover in deze zaak wordt geklaagd - de Selectiecommissie van de afdeling Huisartsopleiding bij de Rijks Universiteit Leiden en de Beroepscommissie Toelatingsprocedure Huisartsopleiding van de Huisarts en Verpleeghuisarts Registratie Commissie van de KNMG - openbaar gezag uitoefenen en daarom moeten worden aangemerkt als bestuursorganen in de zin van artikel 1:1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Algemene wet bestuursrecht. De Wet Nationale ombudsman is op deze bestuursorganen van toepassing, zodat de Nationale ombudsman bevoegd is te oordelen over gedragingen van deze instanties. **ACHTERGROND**

1. Toelatingsprocedure huisartsopleiding (Besluit CHVG no. 2-1194 van april 1995 van het College voor Huisartsgeneeskunde en Verpleeghuisgeneeskunde van de KNMG Artikel 10:

"De HVCR (Huisarts- en Verpleeghuisarts Registratie Commissie van de KNMG; N.o.) houdt toezicht op de procedure, onder meer door het reglement van de afdeling Huisartsopleiding te toetsen aan de daartoe door de HVCR opgestelde richtlijnen, alsmede door middel van het verslag van de selectiewerkzaamheden van de betreffende afdeling Huisartsopleiding dat binnen drie maanden na iedere toelatingsronde moet zijn voorgelegd aan de HVCR." Artikel 11:

"Indien de kandidaat van mening is dat van de in dit besluit beschreven procedure is afgeweken, kan deze binnen een maand na ontvangst van de beslissing schriftelijk beroep instellen bij een door de HVCR in te stellen landelijke beroepscommissie. Tegen de beslissing van de selectiecommissie is op inhoudelijke gronden geen beroep mogelijk."

2. Model reglement

van de selectiecommissie voor de toelating tot de huisartsopleiding aan de afdeling huisartsopleiding bij de vakgroep huisartsgeneeskunde (opgesteld door de HVRC van de KNMG) Artikel 3, achtste lid:

"Afgewezen kandidaten wordt gewezen op de mogelijkheid in een gesprek met het hoofd van de afdeling huisartsopleiding of met de voorzitter van de selectiecommissie een toelichting te krijgen op de gronden die hebben geleid tot de afwijzing."

Onderzoek

In het kader van het onderzoek werd aan de selectiecommissie en aan de beroepscommissie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Daarbij werden beide commissies enkele specifieke vragen gesteld. Ook bij de betrokken voorzitter van de selectiecommissie werden inlichtingen ingewonnen. De toenmalige gemachtigde van verzoekster verstreekte uit eigen beweging informatie. Verzoekster werd in de gelegenheid gesteld op de verstreekte inlichtingen te reageren. Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De beide commissies alsmede de voorzitter van de selectiecommissie lieten weten zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen. De reacties van verzoekster en van haar toenmalige gemachtigde gaven aanleiding het verslag op enkele punten aan te vullen.

Bevindingen

De bevindingen van het onderzoek luiden als volgt:

A. Feiten

1. Verzoekster maakte in 1997 aan de Huisarts en Verpleeghuisarts Registratie Commissie (HVCR) van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst (KNMG) te Utrecht kenbaar dat zij belangstelling had voor een opleidingsplaats bij de Leidse vakgroep Huisarts- en Verpleeghuisgeneeskunde. De opleiding zou in maart 1998 beginnen. Op het door verzoekster op 4 augustus 1997 ondertekende sollicitatieformulier vermeldde zij onder het kopje "hobby's en andere activiteiten" onder andere "homeopathie (cursus sinds sept. '96)". Voorts gaf zij op dit formulier, in antwoord op het verzoek een situatie te beschrijven die haar emotioneel had geraakt, aan dat zij enige tijd geleden veel ellende en problemen in de privé-sfeer had meegemaakt en dat zij ook nog eens ernstig ziek was geworden, en dat het patiënt-zijn voor haar een goede leerervaring was geweest.
2. Het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding van de genoemde vakgroep Huisarts- en Verpleeghuisgeneeskunde deelde bij brief van 2 oktober 1997 aan verzoekster mee dat zich 44 kandidaten hadden aangemeld voor de desbetreffende opleiding, en dat zij een van de 32 kandidaten was die waren geselecteerd voor een sollicitatiegesprek. Voorts was in de brief aangegeven dat het gesprek ongeveer 30-45 minuten zou duren. Ter voorbereiding op het sollicitatiegesprek stuurde het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding een "gesprekspuntenlijst" mee. Op deze lijst zijn de volgende afzonderlijke gespreksonderwerpen genoemd: "motivatie, oriëntatie, leerbehoefte, bekendheid met opleiding, persoonlijk functioneren, visie t.a.v. gedragswetenschappelijke

kanten van het vak, andere activiteiten en hobby's, alsmede sollicitatiebescheiden".

3. Op 22 oktober 1997 voerde verzoekster een sollicitatiegesprek met drie leden van de selectiecommissie.

4. Het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding liet bij brief van 29 oktober 1997 het volgende weten aan verzoekster:

"...De sollicitatiecommissie voor toelating tot de Leidse huisartsopleiding heeft op 23 oktober 1997 besluitvormend vergaderd. Tot mijn spijt moet ik u meedelen, dat de commissie heeft besloten u in maart 1998 niet toe te laten. Het oordeel van de sollicitatiecommissie is relatief, dat wil zeggen: in deze sollicitatieronde bent u in vergelijking met de andere opgeroepen kandidaten als minder geschikt beoordeeld. U kunt zich desgewenst opnieuw aanmelden voor deelname aan de eerstvolgende en/of latere sollicitatieronde(n), waarbij u niet a priori kansloos zult zijn. (...) Als u nadere informatie wilt over de achtergronden van deze beslissing, kunt u zich wenden tot (...), voorzitter van de sollicitatiecommissie. (Bedoelde voorzitter; N.o.) is hiervoor telefonisch bereikbaar op maandag 3 november a.s. (...). Voor de goede orde vermeld ik dat u niet tegen de beslissing in beroep kunt gaan, maar eventueel wel tegen de gevolgde procedure. Hiertoe dient u binnen één maand na dagtekening beroep aan te tekenen bij de Huisarts en Verpleeghuisarts Registratie Commissie..."

5. In verband met haar afwezigheid wegens vakantie op 3 november 1997 nam verzoekster op 30 oktober 1997 telefonisch contact op met de afdeling Huisartsopleiding. Het hoofd van deze afdeling gaf haar bij deze gelegenheid een toelichting op de beslissing van de selectiecommissie.

6. Na haar vakantie benaderde verzoekster op 17 november 1997 de voorzitter van de selectiecommissie telefonisch voor een nadere toelichting op haar afwijzing.

7. Verzoekster stelde bij brief van 19 november 1997 bij de HVRC beroep in tegen de afwijzende beslissing van de selectiecommissie.

8. Bij brief van 24 november 1997 vroeg de secretaris van de Beroepscommissie Toelatingsprocedure Huisartsopleiding van de HVCR verzoekster om een nadere onderbouwing van haar beroep.

9. Een medewerkster van de Stichting Rechtsbijstand Gezondheidszorg gaf, als gemachtigde van verzoekster, bij brief van 16 december 1997 een nadere toelichting op het beroep van verzoekster. Zij schreef de beroepscommissie het volgende:

"...Op 30 oktober 1997 heeft (verzoekster; N.o.) (het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding; N.o.) telefonisch benaderd met het verzoek om nadere informatie over de gronden van deze beslissing. Deze gaf te kennen dat de reden van de afwijzing gelegen zou zijn in het persoonlijk functioneren van cliënte (verzoekster; N.o.) alsmede het feit dat zij geen antwoord zou hebben gegeven op de gestelde vragen. Hij was niet in staat een en ander toe te lichten met voorbeelden. Voorts merkte hij op dat de selectiecommissie cliënte al had moeten afwijzen op basis van haar slordige brief. Na genoemd telefonisch onderhoud was cliënte nog steeds niet duidelijk op welke gronden zij afgewezen was. Integendeel, het gesprek had alleen maar vragen bij haar opgeroepen. Om die reden wendde zij zich vervolgens tot de voorzitter van de sollicitatiecommissie (...).

Deze weigerde cliënte telefonisch informatie te verstrekken over de redenen voor haar afwijzing, omdat de toon van cliënte haar niet aan zou staan. Evenmin was zij bereid cliënte schriftelijk te informeren over de aan de afwijzende beslissing ten grondslag liggende overwegingen. Aldus is een toelichting op de gronden, die geleid hebben tot de afwijzing, als bedoeld in artikel 3 lid 8 van het selectiereglement, aan cliënte onthouden. Cliënte heeft er belang bij duidelijkheid te verkrijgen over de gronden van de afwijzing, nu zij mede op basis hiervan een beslissing dient te nemen over het al dan niet opnieuw solliciteren naar een plaats voor de opleiding tot huisarts. Dit geldt temeer, nu cliënte naar haar ervaring niet eerlijk en objectief getoetst is in het sollicitatiegesprek. Door het gebrek aan informatie over de motivering van de beslissing, blijft dit gevoel bestaan. Over het verloop van het gesprek merkt cliënte het navolgende op. In het gesprek stonden centraal het privé-leven van cliënte, haar gezondheidstoestand, de door haar gevolgde cursus homeopathie en haar onzekerheid. Door de voorzitter van de selectiecommissie werden voorbarige conclusies getrokken. Zo zou volgens haar de onzekerheid van cliënte met zich brengen dat zij bij allerlei patiënten onnodige onderzoeken zou laten doen. Door andere opmerkingen van de zijde van (de voorzitter van de selectiecommissie; N.o.), bij voorbeeld de vergelijking van homeopathie met het streng gereformeerde geloof, had cliënte weinig vertrouwen in de objectiviteit van de beoordeling c.q. selectie. Voorts is cliënte naar haar ervaring met weinig respect bejegend door (de voorzitter van de selectiecommissie; N.o.). Hiervan getuigt bijvoorbeeld het feit dat (de voorzitter van de selectiecommissie; N.o.) zonder enige verklaring tijdens het gesprek verdween en na een paar minuten weer verscheen. Na afloop van het gesprek constateerde cliënte dat de beoordelingscriteria, vermeld in artikel 4 lid 1 van het selectiereglement, en de gesprekspunten, die vermeld zijn op de aan cliënte op voorhand toegezonden gesprekspuntenlijst, in het sollicitatiegesprek nauwelijks aan de orde zijn geweest. Kort samengevat is cliënte de mening toegedaan dat geen sprake was van een objectief en eerlijk sollicitatiegesprek. Bovendien is de afwijzende beslissing onvoldoende onderbouwd. Cliënte heeft dat ook recht en belang bij een nadere beoordeling van de selectieprocedure en de wijze, waarop de beslissing tot stand gekomen is. Tot het geven van een nadere toelichting is cliënte uiteraard bereid..."

10. Nadat de secretaris van de beroepscommissie verzoeksters gemachtigde bij brief van 17 december 1997 had laten weten dat hij het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding te Leiden zou vragen om zijn visie ten aanzien van de bezwaren van verzoekster aan de beroepscommissie kenbaar te maken, stuurde hij verzoeksters gemachtigde op 20 januari 1998 een brief met de volgende inhoud:

"...De beroepscommissie heeft het beroepschrift voor commentaar aangeboden aan het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding Leiden (...). Een afschrift van het ontvangen commentaar sluit ik bij deze brief. De beroepscommissie zal zich nu op korte termijn beraden. Ik houd u op de hoogte..." Het in deze brief bedoelde commentaar van het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding d.d. 14 januari 1998 luidt als volgt:

"...Met (verzoekster; N.o.) is op woensdag 22 oktober 1997 het sollicitatiegesprek gevoerd met de leden van kamer 2 van de selectiecommissie. Op donderdag 23 oktober 1997 zijn de resultaten van dit gesprek besproken in de besluitvormende vergadering. In deze

vergadering is in aanwezigheid van ondergetekende als hoofd van de afdeling, definitief vastgesteld welke kandidaten per maart 1998 werden toegelaten, welke als reservekandidaten werden aangewezen en welke kandidaten werden afgewezen. (...) Wat betreft de punten waarop namens (verzoekster; N.o.) de bezwaren worden gebaseerd is het volgende commentaar te geven:

- (verzoekster; N.o.) heeft reeds op 30 oktober 1997 telefonisch contact opgenomen, waarbij zij meldde dat zij wegens vakantie dit niet op 3 november kon doen; bij afwezigheid van (de voorzitter van de selectiecommissie; N.o.) is zij toen door ondergetekende te woord gestaan; aan de hand van notities gemaakt tijdens de besluitvormende vergadering is (verzoekster; N.o.) gemeld dat naar aanleiding van het sollicitatiegesprek (waar ondergetekende zelf niet bij aanwezig is geweest) in de besluitvormende vergadering duidelijk werd dat na afloop van het gesprek door alle drie de leden van de sollicitatiecommissie, onafhankelijk van elkaar, een score C (= niet toelaten) was toegekend, met name gebaseerd op een slechte indruk over het persoonlijk functioneren; ook is (verzoekster; N.o.) gemeld dat de leden van de sollicitatiecommissie het merkwaardig vonden dat zij over onderwerpen die door haarzelf waren beschreven in de sollicitatiebrief, tijdens het gesprek niet wilde praten; bovendien werd gemeld dat kandidaat bij haar sollicitatiebescheiden geen referenties had opgegeven en hiertoe ook niet bereid was na telefonisch verzoek hiertoe door de voorzitter van de selectiecommissie (enkele dagen na de besluitvormende vergadering heeft (verzoekster; N.o.) alsnog telefonisch één referentie doorgegeven, maar hiermee is geen contact meer opgenomen), hoewel dit vermeld staat bij punt e. van de uitnodigingsbrief tot sollicitatie; door ondergetekende is toen ter vergadering opgemerkt dat deze brief in feite ten onrechte in behandeling was genomen, omdat de sollicitatiebescheiden als niet compleet te beschouwen zijn; wellicht dat deze opmerking door (verzoekster; N.o.) wordt bedoeld met 'slordige brief'; - nadien is op een ander tijdstip dan in de brief vermeld door (verzoekster; N.o.) alsnog telefonisch contact opgenomen met de voorzitter van de selectiecommissie; deze was bereid haar te woord te staan en heeft haar gemeld dat zij van mening was, gehoord hebbende de informatie die door ondergetekende op 30 oktober was gegeven, dat zij haar niet meer dan die toelichting kon verschaffen; over het vervolg van het gesprek meldde (de voorzitter van de selectiecommissie; N.o.) dat zij zich onheus en agressief bejegend voelde en besloot het af te breken; - over het verloop van het gesprek meldt de voorzitter van de selectiecommissie het volgende:

'Al in het eerste deel van het gesprek maakte (verzoekster; N.o.) zelf opmerkingen over haar cursus homeopathie en een recente ziekteperiode. Zij gaf meteen aan daar niet verder op in te zullen gaan, omdat mensen daar toch maar verkeerde conclusies aan zouden verbinden. Deze opmerkingen, tezamen met haar onstuitbare woordenstroom waarbij relevante en irrelevante informatie door elkaar liepen, deden bij de commissie de alarmbel luid rinkelen. Het behoort bij mijn taak als selecteur hierop door te vragen om mij een oordeel te kunnen vormen. Vervolgens hoort het bij mijn taak als voorzitter de regie van het gesprek op mij te nemen en de kandidaat een kans te geven zich te herstellen of, bij een ongelukkig gekozen pad, de kandidaat voor erger te behoeden. Daarom onderbrak

ik het gesprek en vroeg haar hoe ze het tot nu toe vond gaan, of ze vond dat ze goed uit de verf kwam. Ze vond van niet omdat ze teveel praatte. Dit vermogen tot inzicht stemde ons hoopvol. Haar cursus homeopathie leek mij een iets veiliger onderwerp om op door te gaan dan haar recente ziekteperiode, en ik vroeg haar naar de achtergronden voor haar aarzeling hierover meer te vertellen. Met name wilde ik weten welke vooroordelen ze ons toeschreef. Om haar te helpen gaf ik als extreem en daardoor hopelijk duidelijk voorbeeld iemand die met een strenge (in dit geval gereformeerde) geloofsovertuiging kan botsen met anderen in kwesties als euthanasie en abortus. Ik informeerde of ze bang was tot die positie veroordeeld te worden. Dit bleek een juist vermoeden. Ik kon haar daarop meedelen dat wij dat een vorm van discriminatie zouden vinden en onbehoorlijk dit in het selectieproces te betrekken. Ze hoefde niet bang te zijn dat wij haar daarop zouden afwijzen. De tevoren aan de kandidaten gemelde gesprekspunten hebben ook in het gesprek met (verzoekster; N.o.) centraal gestaan. Het is echter sterk afhankelijk van de loop van het gesprek waar de accenten komen te liggen. In de loop van het gesprek ontstond bij mij en de overige commissieleden grote zorg omtrent de realiteitszin van (verzoekster; N.o.), haar kansen voor de huisartsopleiding en voor een functie in de hulpverlening in het algemeen. Echt gemeente zorg voor haar mogelijkheden, die zich niet laat rijmen met gebrek aan respect. Toen het gesprek al afgerond was bleken de pasfoto's bij haar stukken te ontbreken. Ik vertelde dat ik bij de secretaresse ging informeren of de foto's soms bij haar waren achtergebleven. De vraag was namelijk of (verzoekster; N.o.) deze alsnog zou moeten langsbrengen. Ik ben dus niet 'zonder enige verklaring' verdwenen.' Samenvattend kan gesteld worden dat (verzoekster; N.o.), conform het reglement toelichting heeft gekregen op de gronden die hebben geleid tot afwijzing. Naar de mening van ondergetekende en de voorzitter van de selectiecommissie is deze toelichting voldoende en uitvoerig geweest. Ter wille van (verzoekster; N.o.) is bovendien tot tweemaal toe afgeweken van het vastgestelde tijdstip voor het geven van deze informatie. Naar de mening van de voorzitter van de selectiecommissie en de hiertoe gehoorde andere commissieleden zijn de vooraf toegezonden gesprekspunten voldoende aan de orde gekomen om een eerlijk en objectief beeld te vormen. Van een weinig respectvolle bejegening door de voorzitter van de sollicitatiecommissie is geen sprake geweest..."

11. De gemachtigde van verzoekster stuurde het commentaar van het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding door naar verzoekster.

12. Verzoekster stelde vervolgens een reactie op het commentaar van het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding op. In deze reactie stelde zij onder meer het volgende: "Wat betreft het sollicitatiegesprek. De onderwerpen homeopathie en ziek-zijn zijn door mij zeker niet genoemd. M. (de voorzitter van de selectiecommissie; N.o.) stelde immers de vragen als gespreksleider. Hoe komt mw. erbij dat ik een recente ziekteperiode heb doorgemaakt? Het woord recent is door mij niet gebruikt. De onderwerpen ziekte en homeopathie werden door mw. aangesneden. Over mijn privé-zaken wilde ik niet praten omdat, zoals ik haar ook zei, dit privé-zaken waren. Wettelijk mag in een sollicitatiegesprek niet naar de gezondheidstoestand van de kandidaat gevraagd worden. Na het onderwerp

ziekte begon mw. over homeopathie. Ik vroeg of iemand binnen de kamer positief stond tegenover homeopathie. Ik kreeg hierop geen antwoord en heb toen gezegd dat ik liever niet over dit onderwerp wilde praten om een discussie te vermijden. Overigens werd dit verzoek niet gehonoreerd en begon mw. telkens weer over ziekte en homeopathie. (...) Ik heb haar (de voorzitter van de selectiecommissie; N.o.) op het eind van het gesprek gevraagd waarom de tevoren toegestuurde gesprekspunten niet aan de orde kwamen. Ze zei dat zij als gespreksleider kon bepalen welke punten er aan de orde kwamen. Omdat ik me met behulp van deze gesprekspuntenlijst terdege op het gesprek had voorbereid weet ik zeker dat de punten niet ter sprake zijn geweest. Ik vind het heel jammer dat mw. als gespreksleider de vaardigheid miste om mij als kandidaat op mijn gemak te stellen. Door kostbare tijd aan de twee genoemde onderwerpen te besteden, waardoor er een beladen sfeer ontstond en ik mij als kandidaat in het nauw gedreven voelde, en geen tijd te besteden aan relevante gesprekspunten voor de opleiding tot huisarts heb ik geen kans gehad mij te profileren. Wat bedoelt mw. met realiteitszin? Kan ze dit onderbouwen? Na één contact met mw. concludeert ze dat ik geen kans maak in de hulpverlening? Ze gaat voorbij aan het feit dat ik sinds 1978 met grote voldoening in de gezondheidszorg werkzaam ben. (...) De kwestie weggelaten tijdens het gesprek. Aan het begin van het gesprek zei mw. mij dat ze na afloop van het gesprek me zou vragen me te legitimeren en pasfoto's te geven. Tijdens het gesprek, terwijl ik aan het woord was, liep ze weg zonder enige verklaring. Dat ze pasfoto's ging zoeken is pertinent onjuist. De pasfoto's zaten in mijn tas. Ze heeft er niet om gevraagd. Het is me nog niet duidelijk waarom ze wegliep tijdens het gesprek. (...). Ik voel mij beschadigd door uitspraken als "slecht persoonlijk functioneren", "twijfel aan realiteitszin" en "twijfel over geschiktheid voor de hulpverlening". (...) Wat ik belangrijk vind is dat aan de beroepscommissie bekend wordt gemaakt dat er onwaarheden worden geschreven in de brief van de selectiecommissie en dat het sollicitatiegesprek zeker niet verlopen is zoals beschreven. Tevens worden er ongefundeerde uitspraken gedaan." Verzoekster stuurde deze reactie op 25 januari 1998 naar haar gemachtigde.

13. De beroepscommissie verklaarde het beroep van verzoekster op 9 februari 1998 ongegrond. In haar uitspraak overwoog de beroepscommissie het volgende: "...Het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding werd verzocht een reactie te geven op het beroepschrift. Dit geschiedde door middel van een commentaar d.d. 14 januari 1998 (...). Door de voorliggende documenten acht de beroepscommissie zich voldoende ingelicht. De belangrijkste grief die door appellante naar voren werd gebracht heeft betrekking op de haar inziens gebrekkige informatie omtrent de gronden die hebben geleid tot haar afwijzing. Uit de voorliggende documenten blijkt dat de communicatie tussen appellante en de afdeling Huisartsopleiding niet steeds gemakkelijk is verlopen. Het is evenwel voor de beroepscommissie niet aannemelijk geworden dat de afdeling Huisartsopleiding te Leiden hierbij verwijtbaar tekort zou zijn geschoten. Het beroep is wat dit betreft niet gegrond. Ten overvloede wijst de beroepscommissie erop dat appellante uit het commentaar van de afdeling Huisartsopleiding d.d. 14 januari 1998 alle gegevens heeft kunnen putten waaraan zij blijkens haar beroepschrift behoefte had. In zoverre is aan het beroep tevens het belang

ontvallen. Wat betreft de verdere grieven van appellante is voor de beroepscommissie niet aannemelijk geworden dat het selectiegesprek niet op een eerlijke en objectieve wijze zou zijn gevoerd. Nu voorts ambtshalve aan de beroepscommissie geen afwijkingen in de voorgeschreven procedure zijn gebleken, wijst zij het beroep als ongegrond af..." De secretaris van de beroepscommissie stuurde op 9 februari 1998 een afschrift van deze uitspraak aan verzoekster.

14. In reactie op deze uitspraak zond verzoekster de secretaris van de beroepscommissie op 17 februari 1998 een kopie van haar brief aan haar gemachtigde van 25 januari 1998 (zie onder 12.). In haar aanbiedingsbrief merkte zij het volgende op:

"...Ofschoon ik het jammer vind dat de beroepscommissie mijn beroep heeft afgewezen, zal ik me er toch bij neer moeten leggen. Deze brief stuur ik u dus niet met de bedoeling uw beslissing aan te vechten maar om het beeld wat door de selectiecommissie van Leiden van mij geschetst wordt, recht te trekken..."

15. Bij brief van 12 juni 1998 deelde verzoekster aan de secretaris van de beroepscommissie mee dat het haar tegenviel dat zij geen reactie had ontvangen op haar brief van 17 februari 1998.

16. De secretaris van de beroepscommissie liet bij brief van 19 juni 1998 het volgende weten aan verzoekster:

"...U hebt enige tijd geleden beroep ingesteld van de beslissing van de selectiecommissie van de afdeling Huisartsopleiding te Leiden om u geen opleidingsplaats toe te wijzen. Het door u ingestelde beroep tegen de gevolgde procedure is door de landelijke beroepscommissie ongegrond verklaard. U hebt mij vervolgens op 17 februari j.l. een afschrift van uw brief van 25 j.l. aan (verzoeksters gemachtigde; N.o.) gestuurd. Uw doel was het beeld dat door de selectiecommissie is geschetst recht te trekken. U hebt mij niet om een reactie gevraagd. Ik heb daarom ook niet gereageerd. Daarnaast is van belang dat de beroepscommissie zich uitsluitend kan richten op de procedurele kant van de selectie. Dat is ook gebeurd. De beroepscommissie heeft geen taak zich een beeld te vormen van u als persoon of als arts..."

. **Standpunt verzoekster** Het standpunt van verzoekster is weergegeven onder KLACHT. Met betrekking tot haar grieven over de selectiecommissie kan voorts worden verwezen naar haar brief aan de beroepscommissie van 16 december 1997 (zie onder A.9.) en naar haar reactie op het commentaar op haar beroep (zie onder A.12.). Met betrekking tot haar klacht over de beroepscommissie stelde zij in haar verzoekschrift dat deze commissie haar beroep naar haar mening onvoldoende heeft behandeld. Volgens haar had de beroepscommissie nader onderzoek moeten verrichten alvorens een uitspraak te doen over de gegrondheid van haar beroep.

C. Standpunt selectiecommissie

1. Namens de Selectiecommissie van de afdeling Huisartsopleiding bij de Rijks Universiteit Leiden verwees het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding in zijn reactie op de klacht van verzoekster naar het commentaar dat hij in het kader van de beroepsprocedure had opgesteld (zie onder A.10.). Volgens hem was in dit commentaar gedetailleerd beschreven

hoe het sollicitatiegesprek en de vervolggesprekken met verzoekster waren verlopen. Voor wat betreft deze vervolggesprekken wees hij er op dat verzoekster uitsluitend contact had gehad met de voorzitter van de selectiecommissie. Volgens hem was het contact dat verzoekster met hem had gehad niet te beschouwen als een contact met (een lid) van de selectiecommissie omdat hij geen deel uitmaakte van die commissie.

2. Voorts verwees het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding naar het "Verslag selectiecommissie voor de selectie van kandidaten voor maart 1998" van oktober 1997. In dit verslag is onder andere het volgende gesteld:

"...De besluitvormende vergadering over de toelating vond plaats op 23 oktober 1997. Conform het reglement was het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding (...) voorzitter van deze bijeenkomst. (...) Van de 8 afgewezen kandidaten krijgen 7 personen een zgn. 'lange' afwijzingsbrief: dit houdt in dat wordt gemeld dat zij als gevolg van relatieve vergelijking afgevalen zijn en voor de volgende keer weer worden uitgenodigd te solliciteren. Eén kandidaat krijgt een zgn. 'korte' afwijzingsbrief: dit houdt in dat niet wordt gemeld dat de kandidaat als gevolg van relatieve vergelijking afgevalen is en voor de volgende keer weer wordt uitgenodigd te solliciteren. Alle afgewezen kandidaten worden in de gelegenheid gesteld telefonisch toelichting te krijgen op de beslissing van de commissie..."

D. Standpunt beroepscommissie

1. Namens de Beroepscommissie Toelatingsprocedure Huisartsopleiding van de KNMG reageerde de Huisarts en Verpleeghuisarts Registratie Commissie van de KNMG (hierna: de HVRC) op de klacht van verzoekster. In haar reactie gaf de HVRC in algemene zin aan welke procedure de beroepscommissie volgt bij de behandeling van beroepen. In dat verband deelde zij het volgende mee:

"...A. Voorfase

1. De beroepsgronden worden voor commentaar aangeboden aan het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding c.q. de voorzitter van de selectiecommissie die de bestreden beslissing heeft genomen.

2. Het ontvangen commentaar wordt aan de appellant voorgelegd, die in de gelegenheid wordt gesteld hierop commentaar te geven.

3. Na ontvangst van het onder (2) genoemde commentaar houdt de beroepscommissie een zitting. B. Zitting1. In eerste instantie beoordeelt de beroepscommissie de ontvankelijkheid van het beroep.

2. Vervolgens beoordeelt de beroepscommissie of zij zich met de stukken voldoende geïnformeerd acht om tot een uitspraak te komen; indien zij zich onvoldoende geïnformeerd acht, worden nadere inlichtingen ingewonnen en/of wordt een hoorzitting met partijen belegd.

3. Daarna beoordeelt de beroepscommissie de gegrondheid van het beroep, c.q. de verschillende beroepsgronden..."

2. Met betrekking tot de behandeling van verzoeksters beroep deelde de HVRC het volgende mee:

"...Op 20 januari 1998 heeft de beroepscommissie het commentaar van het hoofd van de

afdeling Huisartsopleiding op het beroepschrift van (verzoekster; N.o.) ontvangen (...). Het commentaar van het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding en de andere stukken zijn door de beroepscommissie met een begeleidende brief op 20 januari 1998 ter kennis gebracht van de raadvrouw van (verzoekster; N.o.) met de mogelijkheid daarop commentaar te leveren. De beroepscommissie is op 4 februari 1998 bijeengekomen voor de behandeling van het beroep. De beroepscommissie heeft vastgesteld dat het beroep tijdig is ingesteld en derhalve ontvankelijk is. De beroepscommissie heeft tevens vastgesteld dat het reglement van de selectiecommissie van de afdeling Huisartsopleiding te Leiden conform het model reglement is opgesteld en geen strijdigheden bevat met de geldende regelgeving. Omdat geen commentaar was ontvangen op de stukken die door het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding aan de beroepscommissie zijn overgelegd heeft de beroepscommissie tijdens de zitting tevergeefs getracht contact te leggen met de raadvrouw van (verzoekster; N.o.) teneinde de raadvrouw zo zij dit wenste alsnog in de gelegenheid te stellen te reageren. De beroepscommissie is daarna tot de conclusie gekomen dat zij zich door de beroepsgronden van (verzoekster; N.o.) en door het schriftelijk commentaar en de stukken die van het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding zijn ontvangen voldoende ingelicht acht om tot een uitspraak in het beroep te komen. Een hoorzitting met partijen heeft de beroepscommissie daarom niet noodzakelijk geacht. De beroepscommissie heeft vastgesteld dat de belangrijkste grief die door (verzoekster; N.o.) naar voren is gebracht betrekking heeft op de haar inziens gebrekkige wijze waarop zij is geïnformeerd over de gronden die hebben geleid tot haar afwijzing. De beroepscommissie heeft vastgesteld dat uit de beroepsgronden blijkt dat (verzoekster; N.o.) over de afwijzende beslissing zowel telefonisch contact heeft gehad met het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding als met de voorzitter van de selectiecommissie. De beroepscommissie heeft vastgesteld dat (verzoekster; N.o.) c.q. haar raadvrouw, hoewel daartoe uitdrukkelijk uitgenodigd, het commentaar van het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding op haar beroepsgronden niet heeft weersproken. De beroepscommissie is van mening dat uit de stukken van partijen is gebleken dat de communicatie tussen partijen niet steeds gemakkelijk is verlopen. De beroepscommissie heeft het echter niet aannemelijk geacht dat de afdeling Huisartsopleiding verwijtbaar te kort is geschoten wat betreft de gevolgde procedure. De andere grieven van (verzoekster; N.o.) betreffen het verloop van het selectiegesprek, de bejegening door de voorzitter van de selectiecommissie en de mate waarin bepaalde gesprekspunten in (on)voldoende mate tijdens het selectiegesprek aan de orde zijn geweest. Het is de beroepscommissie niet aannemelijk geworden dat het selectiegesprek niet op eerlijke en objectieve wijze is gevoerd. De beroepscommissie heeft het beroep vervolgens als ongegrond afgewezen. De uitspraak is op 9 februari 1998 aan (verzoekster; N.o.) en aan het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding te Leiden verzonden..."

3. Vervolgens ging de HVRC in op de klacht van verzoekster. Volgens haar diende deze klacht ongegrond te worden verklaard. In dat verband stelde zij het volgende:

"...De HVRC heeft naar aanleiding van de klacht die (verzoekster; N.o.) bij de Nationale Ombudsman heeft ingediend over de wijze waarop de beroepscommissie haar beroep

heeft behandeld de door de beroepscommissie gevolgde procedure aan een onderzoek onderworpen. Het is de HVRC daarbij niet gebleken dat de beroepscommissie op enigerlei wijze in strijd met de geldende regelgeving of op onzorgvuldige wijze heeft gehandeld. De HVRC is van mening dat de beroepscommissie het beginsel van hoor en wederhoor in voldoende mate in acht heeft genomen en het belang van (verzoekster; N.o.) in voldoende mate heeft meegewogen. De beroepscommissie heeft (verzoekster; N.o.) in de gelegenheid gesteld haar zienswijze te geven op het commentaar dat het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding heeft gegeven op de beroepsgronden. (Verzoekster; N.o.) en haar raadvrouw hebben echter niet van de geboden gelegenheid gebruik gemaakt. De HVRC heeft vervolgens vastgesteld dat de klacht die (verzoekster; N.o.) heeft ingediend bij de Nationale Ombudsman geen nieuwe gegevens bevat. Van belang daarbij is dat het kennelijk niet gaat om feiten of omstandigheden, die objectief kunnen worden voorgesteld, maar om de beleving van (verzoekster; N.o.) van het selectiegesprek enerzijds en van haar contacten met het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding en met de voorzitter van de selectiecommissie nadat zij de afwijzende beslissing had ontvangen anderzijds. Uit het commentaar van het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding op het beroep van (verzoekster; N.o.) komt een ander beeld naar voren. Het is voor de beroepscommissie onmogelijk, en ook niet haar taak, om in een dergelijke situatie tot een vaststaand feitelijk beeld van de werkelijkheid te komen. De beroepscommissie is immers slechts bevoegd tot de beoordeling van de feitelijk gevolgde procedure. Het is de HVRC duidelijk dat de beslissing van de selectiecommissie om (verzoekster; N.o.) geen opleidingsplaats toe te wijzen voor haar, evenals voor andere kandidaten die zijn afgewezen, een grote teleurstelling is. De HVRC wil er echter op wijzen dat uit de stukken niet blijkt dat de selectiecommissie heeft gesteld dat zij niet geschikt zou zijn om de huisartsopleiding te volgen. Uit de brief waarmee de afwijzende beslissing aan (verzoekster; N.o.) is meegedeeld staat vermeld dat het oordeel van de selectiecommissie relatief is, hetgeen wil zeggen dat (verzoekster; N.o.) in vergelijking met andere kandidaten als minder geschikt is beoordeeld. Daarbij is tevens vermeld dat (verzoekster; N.o.) zich desgewenst opnieuw kan aanmelden. De HVRC wil niet nalaten er op te wijzen dat het aantal kandidaten voor de huisartsopleiding aanzienlijk groter is dan het aantal opleidingsplaatsen. In 1998 hebben zich 1.116 kandidaten aangemeld voor 324 opleidingsplaatsen. Door de beperkte opleidingscapaciteit moeten veel meer kandidaten worden afgewezen dan er kunnen worden toegelaten..."

E. Reactie verzoekster

In haar reactie op het standpunt van de beroepscommissie benadrukte verzoekster dat zij, in tegenstelling tot hetgeen de HVRC namens de beroepscommissie had gesteld, níet in de gelegenheid was gesteld om te reageren op het commentaar van het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding van 14 januari 1998. Zij voegde daar aan toe dat zij juist graag op dat commentaar had willen reageren. In dat verband verwees zij naar de reactie die zij op 25 januari 1998 naar haar gemachtigde had gestuurd. Voorts wees zij er op dat haar gemachtigde in de toelichting op het beroepschrift had aangegeven dat verzoekster bereid was een nadere toelichting te geven. Volgens verzoekster had de beroepscommissie geen

zitting mogen houden zonder eerst haar reactie te vragen op het commentaar van 14 januari 1998. In dat verband vroeg zij zich af hoe de beroepscommissie tot een uitspraak had kunnen komen waar haar lezing sterk afweek van die van het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding. Met betrekking tot het standpunt van de selectiecommissie wees verzoekster er onder andere op dat zij na haar vakantie telefonisch contact had opgenomen met de voorzitter van de selectiecommissie omdat het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding haar op 30 oktober 1997 niet voldoende informatie had kunnen verstrekken. Over het telefoongesprek met de voorzitter van de selectiecommissie schreef verzoekster het volgende:

"...Op maandag (...) 17 november (1997; N.o.) heb ik na. 11.00 u mw. (de voorzitter van de selectiecommissie; N.o.) gebeld met de mededeling dat ik op 3 november in het buitenland was en met de vraag of ze mij kon vertellen waarom ik afgewezen was. Ze had op dat moment geen tijd en zou me later terugbellen. 's Middags belde ze terug en zei dat ik al informatie had gekregen van (het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding; N.o.). Ik zei haar dat ik de reden "persoonlijk functioneren" die hij genoemd had, niet begreep en dat hij mij geen antwoord kon geven op vragen die ik had. Hij was immers niet bij het gesprek. Omdat zij wel bij het gesprek was, wilde ik van haar informatie. Ze zei mij dat mijn toon haar niet aanstond en mij niets wilde vertellen. Ik zei haar dat ik recht had op informatie en dat ze die informatie wat mij betreft ook schriftelijk mocht geven als ze mij dat niet mondeling wilde geven. Ze had geen zin daarin, zei ze, en brak het gesprek af..."

F. Reactie voorzitter selectiecommissie

1. In antwoord op de vraag wat verzoekster haar op 17 november 1997 precies heeft meegedeeld, antwoordde de voorzitter van de selectiecommissie als volgt:

"...Dat kan ik na een jaar onmogelijk nog precies zeggen. Wat mij bijstaat zijn zinsneden als: "afgewezen op het persoonlijk functioneren", "geen antwoord op de gestelde vragen" en "slordige brief" (uit de informatie die zij van (het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding; N.o.) had verkregen), "daar kom ik niet verder mee" en "nou wil ik wel eens van u horen waarom ik ben afgewezen". In het tweede telefoongesprek gebruikte zij woorden in de trant van "ik heb recht op informatie", "ik weet hoe een sollicitatiegesprek hoort te verlopen", "ik kreeg van u geen kans om te vertellen waarop ik me had voorbereid", "u heeft u niet aan de gesprekspuntenlijst gehouden", "u liep zomaar weg zonder wat te zeggen" en "behoorlijk onbeschoft".

2. In antwoord op de vraag wat zij aan verzoekster heeft gezegd, deelde de voorzitter van de selectiecommissie het volgende mee:

"...Ook dat weet ik niet meer exact. Omdat de ervaring leert dat in een dergelijke situatie, wanneer er meerdere personen bij betrokken zijn, veel verwarring en onduidelijkheid kan ontstaan, houden wij ons aan één toelichting. Deze formuleren wij zo neutraal en beknopt mogelijk. In het tweede gesprek heb ik mij dan ook aanvankelijk beperkt tot verwijzing naar de door (bedoeld hoofd; N.o.) gegeven informatie. Later heb ik, omdat (verzoekster; N.o.) bleef aandringen, de gegeven informatie enigszins nader toegelicht en mijn begrip geuit voor haar teleurstelling over de afwijzing..."

3. Over de wijze waarop het telefoongesprek op de middag van 17 november 1997 werd beëindigd, deelde de voorzitter van de selectiecommissie het volgende mee:

"...Toen zij (verzoekster; N.o.) mij begon te beledigen heb ik gezegd dat ik geen zin had zo met haar verder te praten. Ik kondigde aan het gesprek te willen beëindigen. Toen zij bleef doorrazen heb ik iets gezegd in de trant van: "mevrouw (...), ik beëindig dit gesprek, goedemiddag. Toen heb ik neergelegd..."

4. Ten slotte merkte de voorzitter van de selectiecommissie nog op dat zij van het telefoongesprek met verzoekster notities heeft gemaakt, en dat zij die heeft vernietigd nadat het beroep van verzoekster door de beroepscommissie was afgewezen.

G. Informatie gemachtigde verzoekster

De medewerkster van de Stichting Rechtsbijstand Gezondheidszorg die als gemachtigde van verzoekster op 16 december 1997 een nadere toelichting had gegeven op verzoeksters beroep (zie onder A.9.), deelde in het kader van het onderzoek van de Nationale ombudsman het volgende mee:

"...Tussen het moment van ontvangst van de brief van 20 januari 1998 van de Beroepscommissie op 23 januari 1998 en de beslissing van deze commissie, gedateerd op 9 februari 1998 heeft de Beroepscommissie mij niet telefonisch benaderd met de mededeling dat mijn cliënte (verzoekster; N.o.) in de gelegenheid werd gesteld nog te reageren op het commentaar van het hoofd van de huisartsopleiding te Leiden. Zelf heb ik wel de commissie benaderd met de vraag of mijn cliënte nog kon reageren op dit commentaar. De exacte datum van dit telefoongesprek is mij niet meer bekend. Naar alle waarschijnlijkheid is dit geweest eind januari 1998. Mij is toen meegedeeld dat de commissie reeds bijeen was gekomen en het derhalve niet zinvol was cliënte nog te laten reageren op het commentaar van de Huisartsopleiding..."

H. Nader standpunt beroepscommissie

Namens de beroepscommissie deelde de secretaris van de HVRC mee dat de stelling van verzoekster dat zij niet in de gelegenheid was gesteld om te reageren op het commentaar op haar beroepschrift onjuist was. In dat verband merkte hij het volgende op:

"...Klaagster liet zich door de Stichting Rechtsbijstand Gezondheidszorg bijstaan en vertegenwoordigen. De beroepscommissie heeft het commentaar dat van het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding te Leiden werd ontvangen dan ook zoals gebruikelijk is aan de raadvrouw van klaagster voorgelegd en niet aan klaagster zelf. Omdat van de raadvrouw geen reactie werd ontvangen, heeft de beroepscommissie nog ter zitting getracht telefonisch overleg te plegen met de raadvrouw van klaagster. Van de Stichting Rechtsbijstand Gezondheidszorg werd echter vernomen dat de raadvrouw van klaagster afwezig was en dat geen vervanger beschikbaar was. Er is door de raadvrouw van (verzoekster; N.o.) geen gebruik gemaakt van de gelegenheid op de gebruikelijke wijze te reageren op de overgelegde stukken..."

I. . Nadere reactie verzoekster

In reactie op de lezing die de voorzitter van de selectiecommissie had gegeven van het verloop van haar telefoongesprek met verzoekster op 17 november 1997 (zie onder F.) deelde verzoekster mee dat daarmee een vertekend beeld van het gesprek was gegeven.

Volgens verzoekster was zij steeds beleefd gebleven en had zij de voorzitter slechts gewezen op haar rechten. Zij voegde daar aan toe dat zij het woord "onbeschoft" zeker niet had gebruikt.

J. Nadere informatie gemachtigde verzoekster

In reactie op het nadere standpunt van de beroepscommissie (zie onder H.) liet verzoeksters (toenmalige) gemachtigde weten dat zij op de dag van de bijeenkomst van de beroepscommissie (4 februari 1998) wel degelijk op het kantoor van de Stichting Rechtsbijstand Gezondheidszorg aanwezig was, en dat ook haar vaste vervangster op die dag aanwezig was. **BEOORDELING**

A. Ten aanzien van de Selectiecommissie van de afdeling Huisartsopleiding bij de Rijks Universiteit Leiden

I. Het sollicitatiegesprek op 22 oktober 1997

1. Verzoekster heeft er in de eerste plaats over geklaagd dat het sollicitatiegesprek van 22 oktober 1997 onzorgvuldig werd geleid door de voorzitter van de selectiecommissie.

Volgens verzoekster werden er onnodige vragen gesteld over haar gezondheidstoestand, over haar privé-leven en over de door haar gevolgde cursus homeopathie, en werden relevante onderwerpen uit de lijst met gesprekspunten nauwelijks behandeld.

2. De voorzitter van de selectiecommissie heeft naar aanleiding van het door verzoekster ingestelde beroep tegen de afwijzing van haar sollicitatie aangegeven hoe het gesprek volgens haar is verlopen. Onder meer gaf zij aan dat verzoekster zelf al in het eerste deel van het gesprek opmerkingen heeft gemaakt over haar cursus homeopathie en over haar recente ziekteperiode. Voorts wees zij erop dat de tevoren aan de kandidaten gemelde gesprekspunten ook in het gesprek met verzoekster centraal hebben gestaan.

3. Blijkens het commentaar van het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding op het beroep van verzoekster (zie BEVINDINGEN, onder A.10.) hebben de andere leden van de selectiecommissie zich op het standpunt gesteld dat de vooraf aan verzoekster toegezonden gesprekspunten tijdens het gesprek op 22 oktober 1997 voldoende aan de orde zijn gekomen om een eerlijk en objectief beeld te vormen.

4. Volgens verzoekster had de voorzitter van de selectiecommissie een onjuiste voorstelling van zaken gegeven. De onderwerpen ziekte en homeopathie waren niet door haar maar door de bedoelde voorzitter aangesneden. Door kostbare tijd te besteden aan deze twee onderwerpen was er volgens verzoekster geen tijd meer geweest om aandacht te besteden aan de relevante gesprekspunten. Daardoor had zij geen kans gehad zich te profileren. Bovendien was volgens verzoekster door het aansnijden van deze onderwerpen een beladen sfeer ontstaan. 5. Het is de Nationale ombudsman niet mogelijk vast te stellen hoe het sollicitatiegesprek precies is verlopen. Gezien echter het feit dat verzoekster op het sollicitatieformulier gewag had gemaakt van zowel haar cursus homeopathie als van een ernstige ziekte waaraan zij had geleden, acht de Nationale ombudsman het, gezien ook de aard van de opleidingsplaats waar het hier om ging, niet onbegrijpelijk dat deze onderwerpen tijdens het sollicitatiegesprek ter sprake zijn gekomen. Aangezien voor het gesprek 30 tot 45 minuten waren uitgetrokken, behoefde het bespreken van die twee onderwerpen niet te betekenen dat relevante onderwerpen uit de gesprekspuntenlijst niet

meer aan de orde zouden kunnen komen.

6. Er zijn geen aanwijzingen dat het aan de voorzitter van de selectiecommissie heeft gelegen dat verzoekster het gevoel heeft gekregen dat zij niet objectief werd beoordeeld of dat er dat er een beladen sfeer was ontstaan. Er bestaat dan ook geen grond haar op dit punt een verwijt te maken. De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk. II. Het weglopen tijdens het gesprek door de voorzitter

1. Verzoekster heeft er in de tweede plaats over geklaagd dat de voorzitter van de selectiecommissie tijdens het gesprek zonder enige verklaring wegging en enkele minuten wegbleef, terwijl verzoekster bezig was een vraag te beantwoorden. Volgens verzoekster duidt deze gang van zaken op een gebrek aan respect van de zijde van deze voorzitter.

2. Volgens bedoelde voorzitter was na de afronding van het gesprek met verzoekster gebleken dat de pasfoto's bij haar stukken ontbraken. Zij heeft toen meegedeeld dat zij bij de secretaresse ging informeren of de pasfoto's bij haar waren achtergebleven. Volgens haar was zij dus niet "zonder enige verklaring" verdwenen.

3. In reactie hierop heeft verzoekster meegedeeld dat de voorzitter op dit punt niet de waarheid heeft gesproken. Verzoekster had de pasfoto's namelijk in haar tas, en de voorzitter had er niet naar gevraagd. Volgens verzoekster was de voorzitter wel degelijk zonder enige verklaring, terwijl verzoekster aan het woord was, weggelopen.

4. Uit het hiervoor bedoelde commentaar van het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding op het beroep van verzoekster blijkt dat dit hoofd op basis van de inlichtingen die de betrokken leden van de selectiecommissie hem hebben verstrekt tot de slotsom is gekomen dat van een weinig respectvolle bejegening door de voorzitter van de selectiecommissie geen sprake is geweest.

5. Op dit punt staat de lezing van verzoekster haaks op die van de voorzitter van de selectiecommissie. Omdat er geen reden is om de lezing van de een meer aannemelijk te achten dan die van de ander, onthoudt de Nationale ombudsman zich op dit punt van een oordeel. III. De toelichting op de afwijzing

1. Verzoekster heeft er in de derde plaats over geklaagd dat zij geen afdoende toelichting heeft gekregen op haar afwijzing.

2. In dit geval gaat het om een afwijzing van een sollicitatie naar een huisarts-opleidingsplaats. Het met succes gevolgd hebben van de huisartsopleiding is voorwaarde om ingeschreven te kunnen worden in het register van erkende huisartsen van de KNMG, en daarmee voor het kunnen praktiseren als huisarts. De beslissing op een verzoek om toelating tot de huisartsopleiding kan daarmee van wezenlijke betekenis zijn voor de toekomst van de betrokkene. In verband hiermee mag worden verwacht dat degene wiens verzoek wordt afgewezen desgevraagd een adequate toelichting krijgt op de afwijzingsgrond(en).

3. In de afwijzingsbrief van 29 oktober 1997 is slechts aangegeven dat de selectiecommissie had besloten verzoekster niet toe te laten tot de huisartsopleiding. Voor nadere informatie over de achtergronden van die beslissing werd, overeenkomstig het bepaalde in artikel 3, achtste lid, van het model-reglement (zie **ACHTERGROND**, onder 2.), gewezen op de mogelijkheid om contact op te nemen met de voorzitter van de

selectiecommissie. Blijkens de brief van 29 oktober 1997 was de voorzitter op 3 november 1997 telefonisch bereikbaar. Omdat verzoekster op bedoelde datum op vakantie zou zijn, nam zij op 30 oktober 1997 telefonisch contact op met het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding. Deze gaf haar bij die gelegenheid een toelichting op de afwijzing. Omdat verzoekster meer informatie over de achtergrond van de afwijzing wenste, nam zij na haar vakantie telefonisch contact op met de voorzitter van de selectiecommissie. 4. Het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding stelde in zijn commentaar op het beroep van verzoekster dat hij op 30 oktober 1997, aan de hand van de notities die waren gemaakt tijdens de besluitvormende vergadering van de selectiecommissie, aan verzoekster heeft meegedeeld dat alle drie betrokken leden van de commissie tot de conclusie waren gekomen dat verzoekster, vanwege de slechte indruk die zij hadden gekregen over haar persoonlijk functioneren, niet tot de opleiding kon worden toegelaten. Daarnaast had hij gemeld dat de commissieleden het merkwaardig hadden gevonden dat verzoekster niet over bepaalde, door haarzelf in haar sollicitatiebrief genoemde, onderwerpen had willen spreken, en dat zij bij haar sollicitatiebescheiden geen referenties had opgegeven. Het hoofd stelde in bedoeld commentaar voorts dat de voorzitter op 17 november 1997 aan verzoekster heeft meegedeeld dat zij niet meer kon verschaffen dan de toelichting die hij verzoekster op 30 oktober 1997 al had gegeven.

5. De voorzitter van de selectiecommissie heeft in het kader van het onderzoek van de Nationale ombudsman meegedeeld dat de selectiecommissie zich, ter voorkoming van verwarring en onduidelijkheid, aan één toelichting houdt, en dat deze zo neutraal en beknopt mogelijk wordt geformuleerd. Volgens haar had zij zich aanvankelijk, toen verzoekster haar had laten weten dat zij niet verder kon met de informatie die het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding haar op 30 oktober 1997 had gegeven, dan ook beperkt tot een verwijzing naar die informatie. Omdat verzoekster bleef aandringen, had zij die informatie nog enigszins toegelicht, aldus de voorzitter van de selectiecommissie. Zij voegde daar aan toe dat zij het gesprek met verzoekster had afgebroken toen verzoekster haar was gaan beledigen.

6. Verzoekster deelde met betrekking tot het gesprek van 17 november 1997 mee dat zij de voorzitter van de selectiecommissie had verteld dat zij de door bedoeld hoofd genoemde afwijzingsgrond "persoonlijk functioneren" niet begreep, en dat zij daar een toelichting op wenste. Deze was haar echter niet gegeven, aldus verzoekster, omdat haar toen de voorzitter niet aanstond. In dat verband merkte zij nog op dat zij gedurende het telefoongesprek beleefd was gebleven.

7. Op grond van het voorgaande stelt de Nationale ombudsman vast dat aan verzoekster op beknopte wijze is meegedeeld waarom de commissie had besloten haar niet toe te laten tot de huisartsopleiding. Het is begrijpelijk dat met name de opmerking over haar persoonlijk functioneren bij verzoekster de behoefte deed ontstaan aan een nadere toelichting. Gezien haar positie lag het geven van een dergelijke toelichting op de weg van de voorzitter van de selectiecommissie. Anders dan het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding had zij immers deelgenomen aan het sollicitatiegesprek met verzoekster. Juist omdat verzoekster haar had aangegeven dat zij niet verder kon met de informatie die

het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding had verstrekt, had van haar verwacht mogen worden dat zij verzoekster, op haar eerste verzoek daartoe, terzake nader had geïnformeerd. Ten onrechte heeft zij verzoekster verwezen naar de informatie die bedoeld hoofd haar al had gegeven.

8. Gebleken is dat het telefoongesprek tussen verzoekster en de voorzitter van de selectiecommissie voortijdig is beëindigd, doordat de voorzitter met gesprek afbrak omdat zij zich door verzoekster beledigd voelde en omdat de toon van verzoekster haar niet beviel.

9. Alhoewel het de Nationale ombudsman niet mogelijk is om vast te stellen hoe het telefoongesprek tussen verzoekster en de voorzitter precies is verlopen, acht hij het aannemelijk dat het verloop van dit gesprek negatief is beïnvloed door de aanvankelijke weigering van de voorzitter om nader in te gaan op de achtergronden van de beslissing om verzoekster niet tot de opleiding toe te laten. Voor zover de voorzitter het, gezien de ontstane sfeer, niet zinvol achtte om het gesprek op 17 november 1997 op dat moment voort te zetten, had van haar mogen worden verwacht dat zij, alvorens het gesprek te beëindigen, verzoekster had voorgesteld om op een later moment, eventueel in een persoonlijk gesprek of schriftelijk, een nadere toelichting te geven op de afwijzingsgronden. Gezien de tot dan toe gegeven informatie en gezien het belang van verzoekster bij duidelijkheid, is het niet juist dat de voorzitter het telefoongesprek op 17 november 1997 heeft afgebroken zonder verzoekster aan te bieden op een later moment eventueel op de zaak terug te komen. Op dit punt is de onderzochte gedraging niet behoorlijk. IV. De uitspraken van de voorzitter van de selectiecommissie over verzoekster

1. Voor wat betreft de selectiecommissie heeft verzoekster er in de vierde plaats over geklaagd dat de voorzitter van de selectiecommissie in een brief aan de beroepscommissie onjuiste en ongefundeerde uitspraken over haar heeft gedaan.

2. In het kader van de behandeling van het beroep van verzoekster tegen de beslissing van de selectiecommissie van 29 oktober 1997 deelde de voorzitter van de selectiecommissie aan de beroepscommissie mee dat tijdens het gesprek met verzoekster zowel bij haar als bij de andere leden van de commissie grote zorg was ontstaan omtrent de realiteitszin van verzoekster, en omtrent haar kansen voor de huisartsopleiding en voor een functie in de hulpverlening in het algemeen.

3. Volgens verzoekster is de voorzitter van de selectiecommissie er aldus aan voorbijgegaan dat verzoekster al sinds 1978 met grote voldoening werkzaam is in de gezondheidszorg. Daarbij vroeg zij zich af hoe deze voorzitter dergelijke conclusies kon trekken na één gesprek met haar. Zij voegde daar aan toe dat zij zich door de uitspraken van de voorzitter van de selectiecommissie beschadigd voelde.

4. Uit het onderzoek is gebleken dat het gesprek tussen verzoekster en de selectiecommissie niet bepaald soepel is verlopen. De selectiecommissie diende echter, ongeacht de vraag aan wiens opstelling het stoeve verloop van het gesprek viel te verwijten, op basis van de indruk die zij van verzoekster had gekregen een beslissing te nemen over de toelating van verzoekster tot de huisartsopleiding. De betekenis van deze indruk was per definitie betrekkelijk, want slechts gebaseerd op een kortdurende

kennismaking met verzoekster. Dát de commissie zich op basis van dit ene gesprek met verzoekster een beeld heeft gevormd van haar geschiktheid voor de huisartsopleiding is echter inherent aan de procedure. Nu de Nationale ombudsman geen grond ziet voor een verwijt aan de commissie dat zij ten onrechte heeft besloten verzoekster niet tot de opleiding toe te laten, acht hij de onderzochte gedraging op dit onderdeel in zoverre behoorlijk.

5. De enige vraag die de selectiecommissie diende te beantwoorden, was die of zij verzoekster geschikt achtte voor toelating tot de huisartsopleiding. In haar reactie op verzoeksters beroep heeft de voorzitter van de selectiecommissie aan de beroepscommissie laten weten dat zij zich zorgen maakte over verzoeksters functioneren in de gezondheidszorg in het algemeen. Daar werd de selectiecommissie echter niet naar gevraagd. De voorzitter van deze commissie had zich naar aanleiding van het beroep dan ook moeten beperken tot een toelichting op de beslissing om verzoekster niet tot de huisartsopleiding toe te laten. Daarvoor was temeer reden omdat verzoekster al vele jaren werkzaam was in de gezondheidszorg. In zoverre is de onderzochte gedraging op dit onderdeel niet behoorlijk.

B. Ten aanzien van de Beroepscommissie Toelatingsprocedure Huisartsopleiding van de Huisarts en Verpleeghuisarts Registratie Commissie van de KNMG

1. Volgens verzoekster heeft de Beroepscommissie Toelatingsprocedure Huisartsopleiding van de Huisarts en Verpleeghuisarts Registratie Commissie van de KNMG haar klacht over de selectieprocedure niet naar behoren behandeld. In het bijzonder heeft verzoekster erover geklaagd dat de beroepscommissie uitspraak heeft gedaan op haar beroepschrift zonder haar eerst in de gelegenheid te stellen te reageren op het commentaar van het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding op haar beroep.

2. In deze zaak heeft de beroepscommissie uitspraak gedaan op basis van verzoeksters beroepschrift alsmede het commentaar daarop van het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding. De beroepscommissie beschikte niet over een reactie van verzoekster op bedoeld commentaar.

3. Namens de beroepscommissie heeft de secretaris van de HVCR in het kader van het onderzoek van de Nationale ombudsman bij herhaling gesteld dat verzoeksters gemachtigde in de gelegenheid is gesteld om op bedoeld commentaar te reageren, maar dat deze gemachtigde daarvan geen gebruik heeft gemaakt. Deze secretaris wees er voorts op dat de beroepscommissie nog tijdens de zitting heeft getracht telefonisch overleg te plegen met verzoeksters gemachtigde. Zij bleek toen echter niet aanwezig te zijn, en er was ook niet een vervanger beschikbaar.

4. Bedoelde gemachtigde heeft in het kader van het onderzoek van de Nationale ombudsman verklaard dat zij tussen het moment van de ontvangst van de brief van de beroepscommissie van 20 januari 1998, met daarbij gevoegd het commentaar op verzoeksters beroep, en de ontvangst van de beslissing van de beroepscommissie niet telefonisch is benaderd door de beroepscommissie met de mededeling dat verzoekster nog kon reageren op bedoeld commentaar. Zij voegde daar aan toe dat zij zelf telefonisch

de beroepscommissie had benaderd met de vraag of verzoekster nog kon reageren op bedoeld commentaar, en dat haar toen werd meegedeeld dat de commissie al bijeen was gekomen en dat het derhalve niet zinvol was verzoekster nog te laten reageren.

5. In beroepsprocedures behoort toepassing van het beginsel van hoor en wederhoor vast uitgangspunt te zijn. Dit betekent dat wanneer een bestuursorgaan naar aanleiding van een ingesteld beroep een reactie inwint bij de betrokken instantie, de indiener van het beroep in kennis wordt gesteld van deze reactie en de gelegenheid krijgt daarop te reageren, vóórdat een uitspraak wordt gedaan over de gegrondheid van het beroep.

6. Blijkens de reactie van de zijde van de beroepscommissie is de toepassing van dit beginsel ook vaste praktijk bij de behandeling van beroepen tegen de procedure die heeft geleid tot een afwijzende beslissing van een selectiecommissie.

7. Indien een bestuursorgaan de reactie van de ene partij doorzendt naar de andere partij, dient volstrekt helder te zijn met welk oogmerk deze doorzending plaatsvindt. Indien wordt beoogd die andere partij in de gelegenheid te stellen bedoelde reactie te becommentariëren, dient dit expliciet te worden meegedeeld, en dient een termijn te worden genoemd waarbinnen kan worden gereageerd.

8. In dit geval heeft de secretaris van de beroepscommissie het commentaar van het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding van 14 januari 1998 op 20 januari 1998 doorgestuurd naar verzoeksters gemachtigde. In zijn aanbiedingsbrief heeft bedoelde secretaris aan verzoeksters gemachtigde slechts meegedeeld dat de beroepscommissie zich op korte termijn zou beraden, zonder mee te delen dat, en binnen welke termijn, nog kon worden gereageerd op bedoeld commentaar. Aldus heeft de secretaris van de beroepscommissie de indruk gewekt dat voor verzoekster niet meer de gelegenheid bestond om nog op dat commentaar te reageren, en dat op korte termijn zou worden beslist op basis van de stukken waarover op dat moment werd beschikt. Onder die omstandigheden is het begrijpelijk dat verzoekster respectievelijk verzoeksters gemachtigde ervan hebben afgezien een reactie op bedoeld commentaar in te dienen.

9. Uit de reactie van de zijde van de beroepscommissie blijkt dat zij van mening is dat verzoekster in dit geval op de gebruikelijke wijze in de gelegenheid is gesteld te reageren op het standpunt van de zijde van de selectiecommissie. Dit geeft de Nationale ombudsman aanleiding om in dit rapport een aanbeveling te doen aan de beroepscommissie.

10. Voor de volledigheid wordt nog opgemerkt dat het, gezien de onduidelijkheid die had bestaan over de bedoeling van de toezending van het commentaar van het hoofd van de afdeling Huisartsopleiding aan verzoekster, op de weg van de beroepscommissie had gelegen om verzoeksters brief van 17 februari 1998 (zie **BEVINDINGEN**, onder A.14.) te beantwoorden. Uit de door verzoekster bij deze brief meegestuurde kopie van haar brief aan haar gemachtigde van 25 januari 1998 bleek immers dat zij wel degelijk de behoefte had gehad om te reageren op bedoeld commentaar. De onderzochte gedraging van de beroepscommissie is niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Selectiecommissie van de afdeling Huisartsopleiding bij de Rijks Universiteit Leiden is gegrond ten aanzien van de toelichting die verzoekster heeft gekregen op haar afwijzing. Ten aanzien van de uitspraken die de voorzitter van deze commissie over verzoekster heeft gedaan, is de klacht deels gegrond en deels niet gegrond. Ten aanzien van de wijze waarop deze voorzitter het sollicitatiegesprek heeft geleid, is de klacht niet gegrond. Ten aanzien van het zonder verklaring weglopen door de voorzitter wordt geen oordeel gegeven. De klacht over de onderzochte gedraging van de Beroepscommissie Toelatingsprocedure Huisartsopleiding van de Huisarts en Verpleeghuisarts Registratie Commissie van de KNMG is gegrond.

AANBEVELING De Beroepscommissie Toelatingsprocedure Huisartsopleiding van de Huisarts en Verpleeghuisarts Registratie Commissie van de KNMG wordt in overweging gegeven ervoor te zorgen dat bij de behandeling van beroepen aan de indiener van het beroepschrift expliciet de gelegenheid wordt geboden te reageren op het commentaar van de zijde van de selectiecommissie, en dat daarbij wordt meegedeeld binnen welke termijn een reactie kan worden ingediend.